

"... KARŞIYIM" KONULU SERİGRAFI BASKI, AFİŞ PROJESİ

SCREEN PRINT POSTER PROJECT WITH THEME OF "I OBJECT TO ..."

Dr. Öğr. Üyesi Ali Can METİN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Tasarım Bölümü Çanakkale / Türkiye

ORCID: 0000-0002-8965-1197

ÖZET

Bu makalede; 2016-2018 yılları arasında Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Grafik Bölümü Serigrafi dersleri kapsamında dönem projesi olarak üretilen "... Karşıyım" konulu afiş projesi incelenmektedir. Araştırma kapsamında projenin grafik tasarım eğitimi gören öğrencilere katkıları tespit edilirken, öğrencilerin öğrenme yöntemlerini ve proje konusu belirlemede aktif rol oynamaları gibi etkenler değerlendirilmektedir. Aynı zamanda proje sonucunda ortaya çıkan eserler biçim- içerik ilişkisi gibi esaslar esas alınarak incelenmiştir. Çalışmaların üretim biçimi olan serigrafinin kısaca aşamaları ve proje dahilinde tasarlanan posterlere katkıları da bu araştırmanın kapsamında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Grafik Tasarım, Afiş Tasarımı, Serigrafi Baskı, Tipografi.

ABSTRACT

In this article, the poster project with the subject "I object to ...", which was produced as a term project between 2016-2018, at Marmara University Faculty of Fine Arts, Graphics Department, Screenprint courses, is being studied. Within the scope of the research, while the contributions of the project to students who receive graphic design education are determined, factors such as students' learning methods and their active role in determining the project subject are evaluated. At the same time, the works that emerged as a result of the project were examined on the basis of the form-content relationship. The brief stages of serigraphy, which is the production method of the works, and its contributions to the posters designed within the project are also included in this research.

Key Words: Graphic Design, Poster Design, Screen Print, Typography.

1. GİRİŞ

"... karşıyım" konulu serigrafi baskı afiş projesi, bir eğitmen olarak gözlemlediğim, öğrencilerin proje konusu belirleme ve içerik oluşturma sürecinde aktif rol oynama ihtiyacını karşılamak ve öğrencilerin EPB Ekvator Poster Bienali'ne katılımını sağlamak amacıyla üretilmiştir. 2016 yılının güz döneminde öğrencilerim ile ilk örneklerini oluşturduğumuz "...karşıyım" projesi bu ihtiyaçlara olumlu katkılar sağlamış ve atölye öğrencileri tarafından pozitif geri dönütler almıştır. Bu proje dahilinde dersi alan her öğrenci eserini oluştururken; kişisel bilgi ve deneyimleri, dünya görüşleri, yaşam şartları, fizyolojik özellikleri vb. ile ilişkili karşı olduğu düşünce veya olgularla ilgili bir afiş tasarlamıştır. Tasarımlarını yaparken öğrencilere herhangi bir kısıtlama konulmaksızın karşı oldukları olguları özgürce ifade edebilme olanağı "etik-ahlaki" kurallar çerçevesinde sağlanmıştır.

Projeye başlarken ilk olarak atölye ortamında öğrenciler ve dersin öğretmeni bir araya gelerek konu üzerinde beyin fırtınası gerçekleştirir. Bu aşama tasarım aşaması kadar önem taşımaktadır. Zira fikrin yaratıcı, özgün ve tekniğe uygun olup olmadığının bu aşamada belirlenmesi bir sonraki aşamalarda kolaylaştırıcı ve pozitif bir gelişme olacaktır. Ayrıca öğrenci sınıf arkadaşlarına karşı olduğu fikri anlatırken, aynı zamanda kendi içinde bir sorgulama süreci yaşar. Bu süreç öğrenciye bu tasarımı yapmasında ne kadar kararlı olduğu veya doğru bir konu seçip seçmediği konusunda bir değerlendirme imkânı sunmaktadır. Tasarım aşamasına geçildiğinde ise öğrencinin geçmiş eğitim hayatı boyunca temel grafik tasarım eğitimde aldığı teorik bilgileri uygulama ve hayata geçirme yetisi denetlenmiş olur.

Grafik Tasarım disiplinlerini öğrenebilmek ve uygulayabilmek için oluşturulan projelerin içeriği öğrencileri bir üst seviyeye yetkin ve bilinçlenmiş olarak geçmesini sağlayacak şekilde kurgulanmalıdır. Bu öğrenme süreci öncelikle temel grafik eğitiminde alınan gestalt, renk ve görsel algı temelleriyle güçlendirilmeli daha sonra ise şu başlıklar altında irdelenmelidir; • Nokta, Çizgi, Düzlem • Ritim ve Denge • Ölçek • Doku – nitelik • Renk • Figür, zemin, çerçeve • Hiyerarşi • Katmanlar • Saydamlık • Modülerlik • Örüntü ve gridler • Diyagram

• Zaman ve hareket • Kurallar ve rastlantısallık • Renk – anlam ilişkisi, • Kavramsallık, çağrışım kurma ve grafik anlamlar • Görsel algı • Yazı ve tipografi, • Gridler ve layout oluşturma • Basım ve çoğaltma. (Ergen 2014)

Bu bağlamda, “... Karşıyım” poster projesinin; grafik tasarım eğitiminin zemini olan temel sanat eğitimi ve grafik şekillendirme derslerinde öğretilen; renk, doku, kontrast ve ritim başlıkları altında temel kompozisyon elemanlarının belirli bir tasarım yüzeyinde birbirleri ile ilişkilerinin kurgulanması çalışmalarını içerdiği söylenebilir.

Standart bir görsel iletişim tasarımı sürecinden farklı aşamalar içeren projenin tasarım aşamasının sonucunda, uygulama yöntemi olan serigrafiye uyarlama adınının projenin diğer bir kilit noktası olduğu söylenebilir. Serigrafi tekniğinin gerektirdiği bazı temel kurallar öğrenciye yöntem- içerik arasındaki ilişki açısından deneyim imkânı sunmaktadır.

Makalenin inceleme bölümünde öğrencilerin ve öğretmenin ekip olarak çalıştığı proje sonucunda ortaya çıkan çalışmaların grafik tasarımın temel gereksinimleri bağlamında incelemesine yer verilmiştir. “İyi bir sayfa tasarımı için, denge, zıtlık, odak, oran, uyum, sadeli (basitlik), bütünlük prensipleri gerekmektedir...” (Becer, 2013: 33)

Sonuç bölümünde ise deneysel öğrenci projesinin eğitim metotları ile ilişkisi ve öğrencinin öznel yargı ve problemlerini ifade etme aracı olarak bir grafik tasarım projesini kullanmasının öğrenme yöntemine ne gibi katkılar veya avantajlar sağladığı tespit edilmiştir.

2. AŞAMALARI İLE PROJE TASARIM SÜRECİ

Projenin ilk aşamasında tasarım sürecine geçilmeden önce öğrenciler ile bir araya gelinerek kavramlar hakkında bir ön değerlendirme ve fikir alışverişi yapılır. Süreç dahilinde her öğrenci karşı olduğu olguyu veya düşünceyi diğer katılımcılara sebepleri ile birlikte anlatır. Bu aşamada öğrenci kendini sorgulama ve tanımlama süreçlerinden geçer ve bu etabın tasarım aşaması kadar önemli olduğu söylenebilir. Karşı olduğu düşünceyi sorgulayan öğrenci aynı zamanda bir tasarımcı olarak sorunu ifade edecek en etkili biçimleri ve imgeleri bulmaya çalışır. Bir bakıma öğrenci bu projenin hem müşterisi hem de tasarımcısı konumunda kabul edilebilir. Çalışmayı kurgularken öğrenciler serigrafi baskı ile oluşabilecek etkileri göz önünde bulundurmalıdır. Tüm bu değerlendirmelerin sonucunda öğrenci ve dersin öğretim üyesi ortak bir karar ile afişin konusunu belirlemiş olur.

Projenin genel bir grafik tasarım sürecinden farklılıklarını daha iyi anlamak ve öğrenciyi ne gibi farklı yöntemler ile tanıştırdığını tespit etmek amacı ile (tasarımcıdan tasarımcıya değişiklik gösterse de) genel tasarım aşamaları ve “...karşıyım” projesi aşamaları aşağıda yer almaktadır.

2.1. Genel Tasarım Süreci Aşamaları

- ✓ Brief (proje açıklaması)
- ✓ Pazar araştırması
- ✓ Beyin fırtınası
- ✓ Fikir eskizi
- ✓ Konsept geliştirme
- ✓ Görsel keşif
- ✓ Konsept iyileştirme
- ✓ Müşteri geri bildirimi
- ✓ Düzeltmeler
- ✓ Müşteri onayı
- ✓ Üretim (URL 1)

2.2. “...Karşıyım” Projesi Tasarım Süreci Aşamaları

- ✓ Sunum
- ✓ Problemin tanımı
- ✓ Problemin savunması
- ✓ Beyin fırtınası
- ✓ Fikir eskizi
- ✓ Teknik uyarlama
- ✓ Düzeltmeler

- ✓ Üretim hazırlığı
- ✓ Üretim

Bu aşamalar arasındaki ilişki değerlendirildiğinde belirgin olarak farklılık gösteren “problemin savunması” adımı “... karşıyım” Projesi’nin öne çıkan özelliklerinden biri olarak görülmektedir. Problemin savunması problem yaratmak anlamına gelmemekle birlikte projenin bu özelliği; var olan problemin görünürlüğünü arttırmayı, problem çözülemez nitelikte ise uyum sağlamayı beraberinde getirmektedir. Piyasa koşulları dikkate alındığında, tasarım yolu ile sorunun etrafından dolaşarak çözüm bulma refleksinin, ticari ürün tanıtımı tasarımlarında sıkça karşılaşılan, genelde işverenin tasarımcıya dayattığı ve kullanıcı aleyhinde sonuçları olan “çözüm” modelleri olduğu söylenebilir. Bu nedenle ticari bir ürünün tanıtımı yapılırken, ürünün içeriğinde bulunan “zararlı” maddelerin bilgileri küçük puntolarda zorlukla okunur yazılarla tüketiciye sunulur. Bu eylem tasarım yoluyla işveren lehine “çözüm” bulma yöntemlerinin başında sayılabilir. Bu ve bunun gibi nedenlerle “... karşıyım” konulu serigrafi poster projesi faydacı çözümden çok yorum odaklıdır. Sorunlar tespit edilerek izleyicinin yorumuna bırakılır.

3. ÜRETİM VE GENEL HATLARIYLA SERİGRAFI TEKNİĞİ

Tasarım aşamasına geçildiğinde öğrenciler ilk olarak fikir eskizlerinin üretimine başlar. Eskizler öğrencinin eğilimlerine ve amacına göre dijital ortamda veya geleneksel yöntemler ile hazırlanabilir. Üretilen eskizler dersin öğretim üyesi tarafından incelenerek afiş tasarımına ve üretim yöntemi olan serigrafi baskı tekniği için uygun olup olmadığı gözden geçirilir ve çalışma üzerinde revizeler yapılır. Bu aşamada tasarım üzerindeki gereksiz detaylar öğrenciler tarafından sadeleştirilir ve serigrafi baskıya uygun hale getirilir. Tasarım ve üretim uyarlama aşaması biten afişler serigrafi yöntemi ile çoğaltılır.

Elek baskı olarak da bilinen serigrafi baskı yönteminde; Bir kasa etrafına gerilen ipek ya da sentetik bir dokuma kullanılır. Dokumanın üzeri ışığa duyarlı emülsiyon ile kaplanır ve tasarımın bulunduğu negatif filmler ile pozlandırılarak ya da pozlama sistemi ile basılması istenen görüntü kalıp yüzeyine geçirilir. Su ile kalıbı açma işleminde filmin üzerindeki siyah alanlar ışığı soğurduğu için su ile açılır ve mürekkebi geçirecek hale gelen bir şablon oluşturur. Elde edilen şablona mürekkep verilir ve bir rakle yardımı ile mürekkep şablon üzerine basınçla çekilir. Mürekkep emülsiyon ile kaplı olan bölgelerden geçemez, görüntünün olduğu bölgelerden ise ipeğin dokumaları arasından basılması istenen yüzeye geçerek baskı altı malzemesi üzerinde istenen görüntüyü oluşturur. (Hugh, 1998)

Serigrafi baskı sırasıyla bu aşamaları içerir;

3.1. Görselin Dijital Veya Manuel Olarak Hazırlanması

Tasarım aşaması biten afiş çalışması bu adımda filme aktarılır. Tasarım bilgisayarda oluşturulduysa önce tasarımda yer alan her bir renk için ayrı ayrı olmak üzere şeffaf asetat film üzerine lazer yazıcıdan çıktı alınır. Görsel eğer elde hazırlanmış ise dijital olarak taranarak ya da ışık geçirmez marker kalemler ile şeffaf film üzerine çizilerek oluşturulur (şekil 1). Diğer bir yöntem de çizimin önce taranarak bilgisayar ortamına alınıp sonra şeffaf asetat film üzerine lazer yazıcıdan çıktı alınmasıdır (şekil 2).

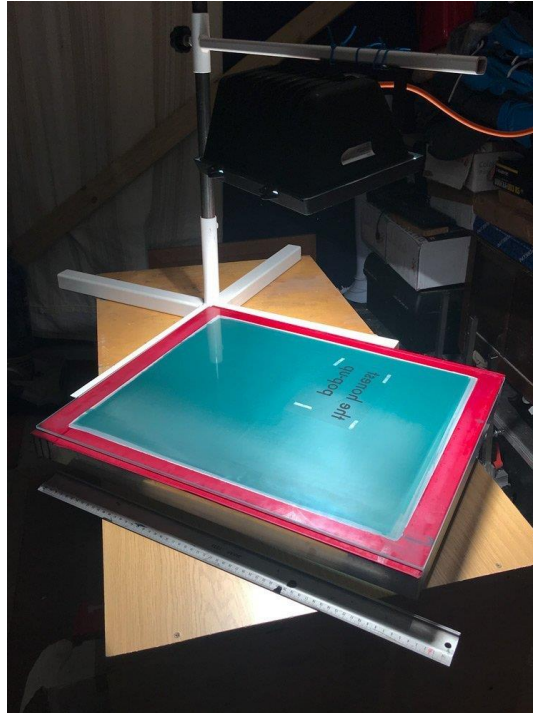
Şekil 1 Serigrafi baskı öncesi, tasarım ve hazırlık aşaması.

Şekil 2. Şeffaf kâğıt üzerine alınmış film örnekleri.

3.2. Kalıbın Hazırlanması Ve Pozlama

Tasarımda kullanılan renk adedi kadar alınan film çıktıları baskı sırasına göre (açık renkten koyuya...) kalıplara aktarılır. Işığa duyarlı bir emisyon ile kaplanan kalıbın üzerine yerleştirilen film ile birlikte ışıklı masada pozlaması yapılır (şekil 3). Kalıba yansıtılan ışık, filmdeki siyah alanlardan (görsel) geçemezken diğer şeffaf alanlardan geçerek kalıbın yüzeyinde bulunan emisyonun katılaşmasını sağlar. Kalıbın yıkanması ile katılaşmayan alanlarda bulunan emisyonun akarak kalıptan ayrılması ile filmde yer alan görselin negatif bir kopyasının kalıba aktarılması saplanır.

Şekil 3 Emisyon kaplanmış kalıbın film ve ışık yardımıyla pozlanma aşaması.

3.3. Baskı

Tasarımı ve kalıba pozlaması biten afişlerin baskı aşamasına geçilir. Bu aşamada pozlanmış kalıp vakumlu baskı tezgahına sabitlenir. Kalıbın üzerindeki görsel hiza alınarak kâğıt kalıba ortalılır. Bu adım tasarımda yer alan diğer renklerin tam olarak istenen noktaya basılabilmesi için her renk baskısında tekrarlanır (şekil 4).

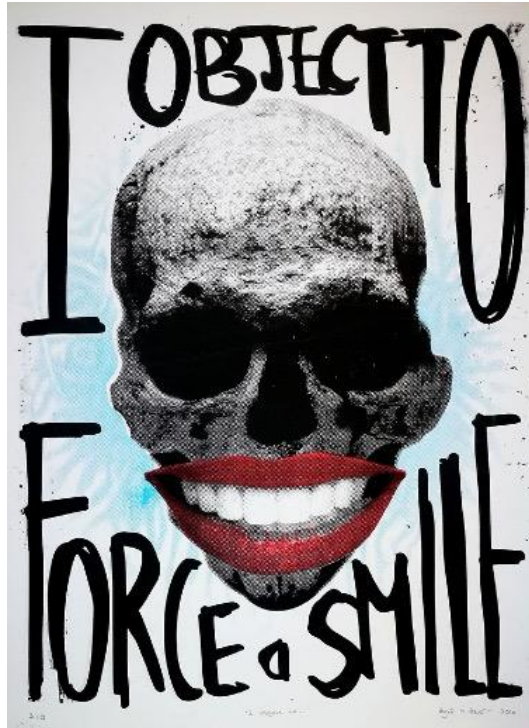
Şekil 4 Serigrafi baskı aşaması

Bu aşamaların her birinde öğrenci ile öğretmenin kolektif olarak çalışması büyük önem taşımaktadır. Öğretmenin serigrafi tekniği hakkındaki bilgi ve deneyimlerini öğrenci ile uygulamalı olarak paylaşması çalışmanın maksimum performansta ve istenilen sonuçta baskı işlemini gerçekleştirmesi açısından olumlu katkılar sağlamaktadır.

Projede öğrenci ile öğretmenin bir arada çalışma yöntemi Bauhaus atölyelerindeki eğitim metodu ile paralellik göstermektedir. Bu konuda ; *Walter Gropius, Bauhaus'un eğitim ilkelerini şu şekilde özetlemiştir. Oyun şölene, şölen işe, iş ise oyuna dönüşmelidir.* (Soylu & Çomak, 2018)

4. İNCELEME

Öykü Özver'in "*I object to force a smile*" (Gülümsemek zorunda kalmaya karşıyım) isimli çalışması incelendiğinde; gülümsemek zorunda kalmanın öğrenci üzerinde yarattığı psikolojik etkiyi, çizerek oluşturduğu tipografi ile desteklediği abartılı gülüşlü kurukafa görseli ile betimlediği görülür. Çalışma izleyiciye, organik tipografi kullanımı ile edilmiş "kusurlu" etki nedeniyle problemin insani etkilerini aktarmaktadır. Tipografi karşılaşılan problemin "anlık" ve "plansız gelişen" bir sorunun varlığını desteklemektedir. Tipografik istif ayrıca, afişin fiziksel - kurgusal olarak merkezinde yer alan ve gülümsemek zorunda kaldığından yaşamsal varlığını kaybetmiş olan kurukafanın (bu durumda kalan kişileri temsil etmekte olan...) kompozisyon içindeki birincil konumunu desteklemektedir. Kurukafa görseli üzerinde yer alan ve afişin stres noktası olarak tanımlayabileceğimiz dudaklar siyah – beyaz baskının üzerine kırmızı transparan boya ile basılmıştır. Çalışmanın zemininde yer alan organik mavi doku, kompozisyonu merkeze odaklayan ve tasarım elemanları arasında bağlantı kuran yardımcı unsur olarak kullanılmıştır (şekil 5).

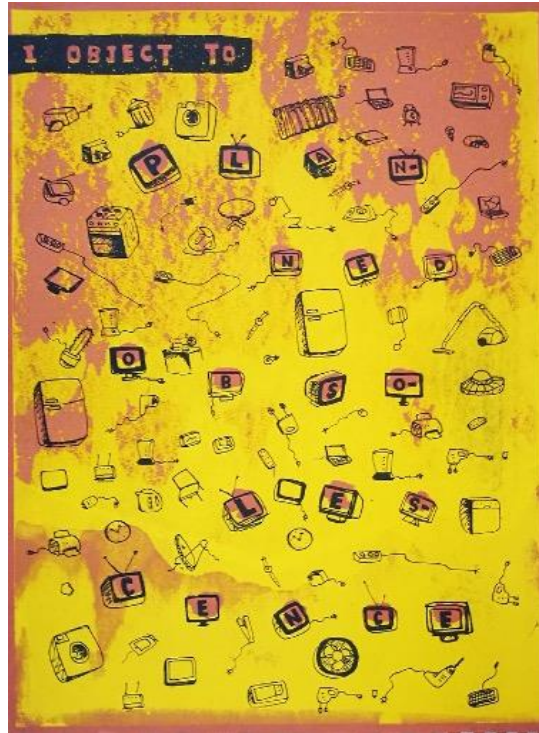
Şekil 5. Öykü Özver / Gülümsemek zorunda kalmaya karşıyım

Aytaç Öztürk'ün “*I object to your reality*” (Senin gerçekliğine karşıyım) isimli çalışması incelendiğinde; çalışmada yumurtasından yeni çıkmış bir kuşun gözüyle, onun dahil olamayacağı kadar vahşi ve şiddetli olan hayatın gerçekliğine karşı olduğunu betimlendiği görülür. Tasarımda “hayatın gerçekliği” abartılı ancak gerçekçi bir şekilde resmedilmiştir. Afişte, yuvanın hemen etrafında yer alarak afişin bitim kenarlarının dışına taşmış ve bu yanı sıra sonsuz etkisi yaratmakta olan silahlar insanın doğayı savaş alanına çevirdiği gerçeği, masum bir kuş yavrusunun bile güvende olamayacağı kadar vahşi bir dünyada yaşadığımız gerçeği vurgulanmıştır. Bu ortamı sağlayan ekonomik, kültürel, siyasi ve dini çatışmalar gibi nedenler zincirinin tasarımcının gözünde önel hayatın kendisinden önemli olmadığı gerçeği, afişin tam olarak merkezine konumlandırılmış kuş ile izleyiciye verilmektedir. Afişte kullanılan ayrıntılı siyah – beyaz illüstrasyon ile siyah bir bant üzerine negatif kaleme alınmış, biçimsel özellikleri içeriğin önüne geçmeyen bir tipografik istif ile birbirlerinden ayrılmıştır (şekil 6).

Şekil 5 Aytaç Öztürk / Senin gerçekliğine karşıyım.

Ahmet Fahri Küçük'ün “*I object to planned obsolescence*” (Planlı eskimeye karşıyım) isimli çalışması incelendiğinde; çalışmada kullanılan renk, doku ve sayfaya dağınık olarak yerleştirilmiş, işlevini yitirmiş kullanım aletleri ile “eskimiş” bir görünümün betimlendiği görülür. Tasarımcı çalışmasında endüstriyel ürünlerin üretim süreçlerinde, ürünün işlevini yitireceği zaman diliminin önceden kararlaştırılması (planlı eskime) gerçeğine karşı olduğunu kullandığı yıpranmış doku, renk ve biçim öğeleri ile dile getirmektedir. İçinde yaşadığımız tüketim çağının bir gerçeği olarak hepimizin hayatına istemesek de girmiş olan bu gerçek, yarattığı ekonomik bağımlılık dışında doğal kaynakların tükenmesine ve doğaya birçok zararlar verdiği bilinen bir gerçektir. Günümüzde satın aldığımız bir ürünün sahibi değil, kısa bir süre için kullanıcısı olduğumuz gerçeği, afişin zemininde kullanılan paslanmış, yıpranmış bir etki yaratması amacıyla kullanılan doku ile desteklenmektedir. Afişte yer alan yıpranmış endüstriyel görünümlü tipografik istif afişin sol üst köşesinde konumlandırılarak afişteki diğer tasarım elemanlarına doğru işleyen sentaksın başlangıç noktası niteliğindedir. Afişin sözel mesajının devamı olan “*planned obsolescence*” kelimeleri ise, sözel sıralı bir şekilde afişin sol üst köşesinden başlayarak sağ alt köşeye doğru yerleştirilmiştir (şekil 7).

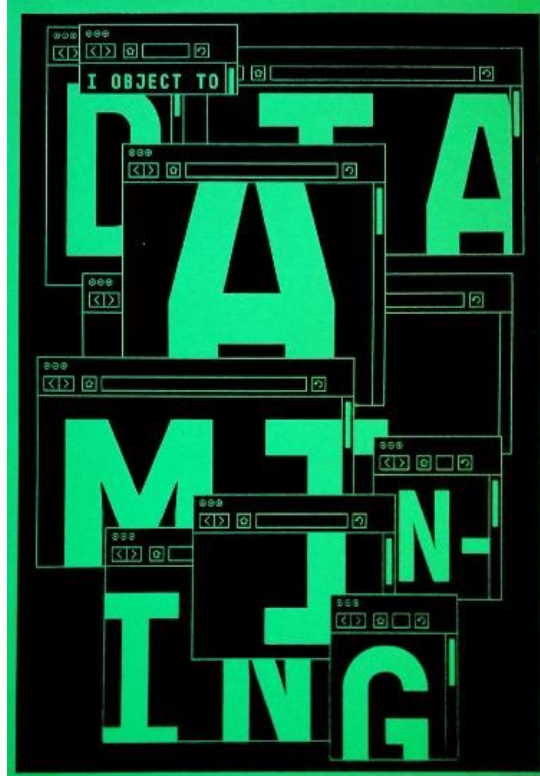
Şekil 6 Ahmet Fahri Küçük / Planlı eskimeye karşıyım.

İpek Saygılı'nın "*I object to deification of fertility*" (Doğurganlığın yüceltilmesine karşıyım) isimli çalışması incelendiğinde; toplumsal cinsiyet kavramının, insanlar üzerinde oluşturduğu ve üzerinde toplumun genelinde mutabakat sağlanmamış tartışmalı yargılardan kadın tanımının ele alındığı görülür. Çalışma kadının sadece doğurgan bir varlık olarak tanımlanması düşüncesine ironik bir eleştiri içermektedir. Toplumsal cinsiyet kavramının şekillendirdiği ve kadınları temsil ettiği düşünülen pembe rengi ve "naif / estetik" bir yapıda oluşturulmuş tipografik istif afişte kullanılan ironinin bir parçası olarak tasarımda yer almaktadır. Ana rahminin, metabolizma içerisindeki anatomik "işlevi" dışında betimlenmesi de afişte bu fikri destekleyen bir başka unsurdur. Çalışma içeriğindeki mesaj dışında afişin alt orta noktasında yer alan ve çizgisel anlatım ile oluşturulmuş kadın bedeni soyutlaması, afişin grafik etkisini artıran önemli bir detaydır. Bu detayın sadeliği asıl eleman olan ana rahmi görselinin hiyerarşik olarak önde yer almasını desteklemektedir. Afişteki okuma sırası sırasıyla orta, sol üst ve alt orta detaylar şeklindedir (şekil 8).

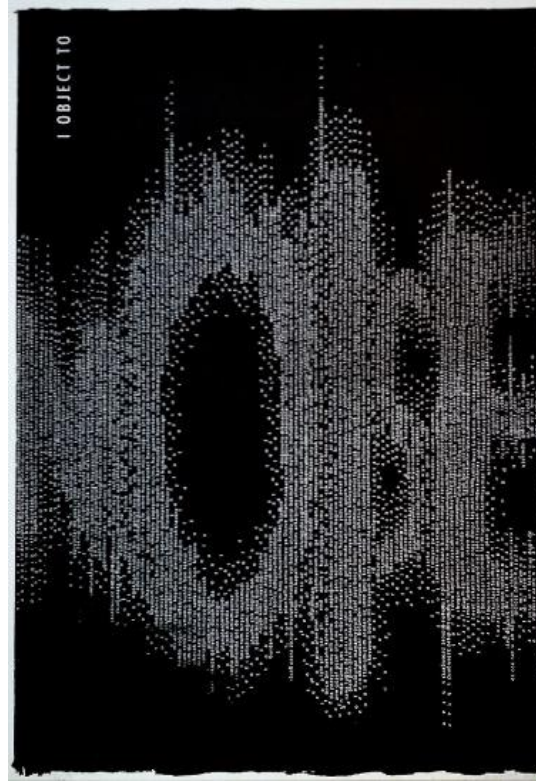
Şekil 7 İpek Saygılı / Doğurganlığın yüceltilmesine karşıyım.

İbrahim Kaçtıoğlu'nun "*I object to data mining*" (Veri madenciliğine karşıyım) isimli çalışması incelendiğinde; içinde bulunduğumuz çağın kaçınılmaz bir gerçeği olan internet teknolojisinin ve çalışma prensiplerinden olan veri depolama olgusunun eleştirel bir dille ele alındığını görmekteyiz. İnternet aracılığı ile yapılan tüm işlemlerin sınıflandırılması ve bu teknolojinin geliştirilmesini sağlayan veri madenciliği birçok faydasının yanında, kişisel bilgilerin mahremiyetinin ihlal edilmesi gibi sonuçlara da neden olmakta. Çevrimiçi olarak yaptığımız ve diğer kişilerin bilmesini tercih etmediğimiz kişisel verilerin istendiğinde ulaşılabilir olması durumu tasarımcının afişte dikkat çekmek istediği noktadır. Afişte kullanılan yeşil – siyah renk kombinasyonu, kişisel bilgisayarların işletim sistemlerinin altında çalışan ana yazılım ekranı görünümünü hatırlatmak amacıyla kullanılmıştır. Afişte yer alan ve "Windows", "Mac Os" gibi işletim sistemlerinin parçası olan pencereler, iş bitip kapatıldığında aslında asla kapanmadıkları ve yapılan işlemde bilgiler sakladıkları izlenimi yaratmak amacıyla üst üste açılmış olarak resmedilmiştir. Açık olan her pencere daha önceden yaptığımız işlemlerden izler taşımaktadır (şekil 9).

Şekil 8 İbrahim Kaçtıoğlu / Veri madenciliğine karşıyım.

Meltem Süel'in "*I object to noise*" (Gürültüye karşıyım) isimli çalışması incelendiğinde; afişe dik olarak konumlandırılmış yazı satırlarının bir araya gelmesiyle oluşturulmuş "Noise" (gürültü) kelimesini görmekteyiz. Gürültü kavramının içeriğine uygun olarak birbirinden farklı büyüklük ve satır yoğunluğuyla oluşturulmuş "Noise" kelimesi, yakından bildiğimiz ses ve sismograf grafiği çağrışımı yapmaktadır. Her iki grafiğin zihnimizde yarattığı hisler gürültü kavramı ile paralellik içermektedir. Gerçek ölçülerde basılmış afiş yakından incelendiğinde dikine konumlanmış yazı satırlarının anlamlı kelime ve cümlelerden oluştuğu görülür. Afişte yazılı cümleler tasarımcı tarafından MÜ Güzel Sanatlar Fakültesi bahçesinde yaklaşık bir saat süre boyunca etrafındaki diğer öğrencilerin konuşmalarını yazarak kaydetmesiyle oluşturulmuştur. Bu açıdan bakıldığında afiş uzaktan bakıldığında bir mesaj verirken yakından bakıldığında başka bir sürpriz sunmaktadır. Afişte, içerdiği uzak – yakın okuma imkanlarının önüne geçmemesi için siyah dışında başka bir renk kullanılmamıştır (şekil 10).

Şekil 9. Meltem Süel / Gürültüye karşıyım.

5. SONUÇ

Yukarda yapılan tespitler dikkate alındığında; projenin konu belirlenmesi, beyin fırtınası, hazırlık ve baskı aşamaları boyunca öğrencilere önemli katkılar sağladığı, aynı zamanda işbirlikli öğrenim metodunu da deneyimleme fırsatı sunduğu söylenebilir. Bu yöntem öğrencilerin birbirlerini daha iyi tanımalarını ve sonuca giden yolda önlerine çıkan sorunlara birlikte çözüm aramalarını sağlamaktadır. Süreç dahilinde her öğrenci yalnızca kendi karşı olduğu düşünce veya olguyu başarılı bir poster tasarımına dönüştürmek ile sorumlu değildir. Her biri birbirlerinin tasarımları üzerine fikir alışverişinde bulunurlar ve tasarımın gelişmesi için katkıda bulunurlar. Aynı zamanda baskı aşamasında tüm öğrenciler görev alır ve yine birbirlerinin tasarımlarının baskı aşamasında destek olurlar. Dewey'e göre “ bireyi yalnız başına bırakarak ona devinsel eylem ve duygularını uyarma olanağı sağlayabiliriz, fakat bu yolla onun kendisinin de bir parçası olduğu yaşamdaki varlıkların anlamını kavraması sağlanamaz. Ancak bir bireyin araç ve gereçleri kullanırken yanındakilerle ilgilenmesi, yanındakilerin de bilinçli, yeteneklerini kullanarak işe katılması koşulu ile ortak bir paylaşma içinde, yeteneğin toplumsal gelişimi sağlanabilir” (Yılmaz, 2007).

Projenin bu katkılarının dışında, öğrencilerin mezun olarak profesyonel tasarım hayatına atıldıklarında karşılaşacakları piyasa endeksli tasarım süreçlerine bilinçli yaklaşımlarını da sağlayacaktır. “... karşıyım” Serigrafi Poster Projesinin, grafik tasarımın salt kâr amaçlı ve toplumun çıkarlarından çok pazarlayıcıların çıkarlarını ön planda tutan “maddi çözüm” odaklı yaklaşımlarının dışında da kullanım alanları olduğu algısı yaratmaya olumlu katkıları olduğu söylenebilir.

Diğer bir önemli bulgu ise projeyi gerçekleştiren öğrencinin diğer tasarım projelerinden farklı olarak; kendine özgü içsel bir sorunu veya yaşadığı bir olay karşısında onun için probleme dönüşen bir olguyu ifade edebilmesi için bir iletişim kanalı oluşturmuş olmasıdır. Bu şekilde öğrencinin grafik tasarıma olan ilgisini arttırdığı ve kendine ait bir şey paylaşmanın veya sesini duyurmanın öğrenmeye katkı sağladığı tespit edilmiştir.

KAYNAKLAR

Becer, E., 2013, İletişim ve Grafik Tasarım, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara.

Ergen E. V. (2014) “Çağdaş Grafik Tasarım Eğitiminde Kavramsal Düşünceyi ve Yaratıcı Algıyı Geliştirmeye Yönelik Projeler” Erciyes Sanat / Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi (3).

Hugh S. (1998) “Introduction to Printing and Finishing”, Pira International, İngiltere, ISBN: 1-85802-310-6

Soylu R. & Çomak N. (2018), Paul Klee'nin Bauhaus'ta Temel Sanat Eğitimine Katkıları, Ulakbilge, 6(22)

Yılmaz M. (2007) Görsel Sanatlar Eğitiminde İşbirlikli Öğrenme, Kastamonu Eğitim Dergisi, 15(2): 747-756
[Bkz. Dewey 1996: 42]

İnternet

URL 1. Sylvia Lewis'in HubSpot CMS Blog.
<https://designers.hubspot.com/blog/graphic-designer-design-process-tips>